

BELÜGYMINISZTERIUM
FÜLÖP ATTILA
gondoskodáspolitikáért felelős államtitkár

**EMLÉKEZTETŐ a
„Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia Értékelő Bizottság
2023. március 21-i üléséről**

Időpont: 2023. március 21. 10:00 óra

Helyszín: Báthory utca 10., földszinti konferencia terem

Formája: személyes

Részvevők: a mellékelt jelenléti ív szerint (*1. sz. melléklet*)

Sörös Iván főosztályvezető (Gyermekesély Főosztály), a Bizottság titkára

Tájékoztatja a résztvevőket a technikai információkról és arról, hogy az ülésről hangfelvétel és írásos emlékeztető készül. Az emlékeztetőt véglegesítés előtt véleményezés céljából a Bizottság tagjai megkapják. Ezután átadja a szót államtitkár úrnak, hogy nyissa meg az ülést és köszöntse a Bizottságot.

1. napirendi pont:

Fülöp Attila államtitkár, a Bizottság elnöke

Tisztelettel és szeretettel köszönti a jelenlévőket.

A Bizottság határozatképességének megállapítása

Megállapítható, hogy a Bizottság határozatképes, mivel a 33 (harminchárom) szavazati joggal rendelkező tagból 20 (húsz) fő aláírta a jelenléti ívet.

Módosított napirend elfogadása

A meghívóban előzetesen megküldött 8 (nyolc) napirendi ponttal kapcsolatban vélemény nem érkezett, de elnök úr indítványoz egy módosítást; kéri, hogy a munkaterv elfogadása legyen az utolsó napirendi pont. Az elfogadást kézfeltartással jelzik a jelenlévők. A módosított munkaterv nyomtatott példányait a jelenlévők megkapták.

A szavazás eredménye:

Elfogadás: egyhangúlag.

Tartózkodás/Ellenszavazat: nincs.

A módosított napirendet a *2. sz. melléklet tartalmazza.*

Ügyrend elfogadása

A korábbi ügyrend frissítése megtörtént, a mostani a jelenlegi kormánystruktúrát követi le. Írásbeli- vagy szóbeli észrevétel nem érkezett. Az elfogadást kézfeltartással jelzik a jelenlévők.

A szavazás eredménye:

Elfogadás: egyhangúlag.

Tartózkodás/Ellenszavazat: nincs.

Az elfogadott ügrendet 3. sz. melléklet tartalmazza.

2. napirendi pont:

Köszöntő

Fülöp Attila államtitkár, a Bizottság elnöke

A Gondoskodáspolitikáért Felelős Államtitkárság feladata összetett, hiszen egyszerre kezeli a társadalmi felzárkózás, a szociális- és gyermekvédelmi terület ügyeit. Ezért is került sor még csak most az idei első ülés megszervezésére, mert a Bizottság ügrendjét módosító Kormányhatározat csak tavaly év végén jelent meg, illetve a „Gyermekek jogainak garanciáit biztosító nemzeti cselekvési terv 2030” dokumentumról is szót akarunk ejteni a Bizottságnak, amely mostanra ért olyan előkészítési fázisba, hogy ezt megtehetjük.

A Gondoskodáspolitikáért Felelős Államtitkárság kezeli a Gyermekgarancia nemzeti cselekvési tervet, szervezi a „Legyen jobb a gyermekeknek!” Bizottsági ülést és a felzárkózás ügynök, a szociális területnek és a gyermekvédelemnek az összes tevékenységét.

Az államtitkárság elnevezése hűen tükrözi azokat a tartalmi elemeket, amelyeket magában hordoz.

A gondoskodásban az elmúlt 10-12 éven a kormány afelé fókuszált, hogy az öngondoskodás és a közösségi gondoskodás közé egy vonalat húzzon.

Az öngondoskodás iránya a családok talpra állásának segítése, segély helyett munkát kínál. Ez minden család érdekét szolgálja, ez által pedig a gyermekek érdekeit is.

A közösségi gondoskodást az állam csak akkor képes megadni, ha a családokon kívül az egyházak, civil szervezetek és az önkormányzatok is bevonásra kerülnek. Széles körű összefogásra épülve tud működni a másokról való gondoskodás, kiemelten azokra a gyerekekre tekintettel, akik a Legyen jobb a Gyermekeknek! Értékelő Bizottság célcsoportjába tartoznak, a legkiszolgáltatottabb élethelyzetben lévő és felnövő gyermekek.

Az elmúlt évek tevékenységei e gondolatmenet jegyében folytak. Azt látjuk, hogy egyre szélesebb a résztvevők köre és az eredmények alapján volt értelme ennek a munkának. A Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 azért jött létre, hogy kimondottan a gyermekek érdekeit szolgálja, hogyan lehet elkerülni nemcsak a traumatizált környezetet, de a szegénységben való felnövekedést is. Fontos, hogy ez a vállalás jó úton halad.

A Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján a gyermektelen háztartások körében 23,6%-ról 20,8%-ra, a gyermeket nevelő háztartásokban 33,7%-ról 17,7%-ra, vagyis drasztikusan csökkent a szegénységben élő gyermekek aránya. A két gyermeket nevelő családoknál pedig közel 70%-os csökkenés mutatható ki, 13,7% helyett 4,3%!

De az élet nem ilyen egyszerű, nem múlt el nyomtalanul a két év covid világjárvány és az elmúlt egy év háborús időszaka. Ezért az anyagi javakon túl a gyermekek lelki egészségére is nagy hangsúlyt kell fektetni. Ezen újfajta célkitűzésnek a Gyermekgarancia cselekvési terv egy jó alapot adhat, és egy újfajta közös gondolkodást indíthat el.

A jövőben is az EU-s fejlesztési források, a jó gyakorlatok továbbvitele mind segítik a munkánkat. A gyermekek érdekében szoros összefogásra van szükség, ennek érdekében pedig számítunk továbbra is az Önök munkájára.

Államtitkár úr jó tanácskozást kíván és átadja az ülés elnöki feladatait Radomszki Lászlóné helyettes államtitkár asszonynak.

Helyettes államtitkár asszony köszönti a jelenlévőket, bemutatkozik, majd felkéri az első előadót előadásának megtartására.

3. napirendi pont:

Előadás címe: **Az EFOP Plusz 2021-2027 programozási időszak tervezésének ismertetése**
Az előadás anyaga az emlékeztető 4. sz. mellékletében található meg.

Előadó: Linzenbold Ildikó osztályvezető

Európai Unió Fejlesztések Koordinációjáért Felelős Helyettes Államtitkárság
 Belügyminisztérium

4. napirendi pont:

Előadás címe: **Az EFOP Plusz 2021-2027 programozási időszak gyermekesély fejlesztései**
Az előadás anyaga az emlékeztető 5. sz. mellékletében található meg.

Előadó: Radomszki Lászlóné helyettes államtitkár

Társadalmi Felzárkózásért Felelős Helyettes Államtitkárság
 Belügyminisztérium

5. napirendi pont:

Előadás címe: **EU Gyermekgarancia cselekvési terv bemutatása**
Az előadás anyaga az emlékeztető 6. sz. mellékletében található meg.

Előadók: Dr. Horváth Melinda főosztályvezető

Gondoskodáspolitikai Nemzetközi Ügyek Főosztálya
 Belügyminisztérium

Rézműves Judit osztályvezető

Európai Unió és Nemzetközi Helyettes Államtitkárság
 Belügyminisztérium

Helyettes államtitkár asszony köszönti az érkező Lantos Szilárd társelnök urat. Majd megkérdezi, hogy az elhangzott három előadással kapcsolatban van-e kérdése, észrevétele. bárkinek.

Hozzászólás:

Takács Imre elnök: (Magyar Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálatok Országos Egyesülete)

Véleménye szerint a szociális életpálya-modell kialakításával kapcsolatos munka abbamaradt. Azért nagy probléma ez, mert az ágazat krónikus létszámhiánnyal küzd, folyamatos a fluktuáció. Gyors előrelépés kellene.

Helyettes államtitkár asszony jelzi, a hozzászólás tartalmi elemét megvizsgáljuk.

6. napirendi pont:

Előadás címe: **Svájci-magyar Együttműködési Program II. időszakának bemutatása, valamint az ennek keretében megvalósuló „A digitális terek elérhetőségének és a hátrányos helyzetű csoportok digitális kompetenciájának fejlesztése” elnevezésű program ismertetése**

Az előadás anyaga az emlékeztető 7. sz. mellékletében található meg.

Előadó: Sörös Iván főosztályvezető
Gyermekesély Főosztály
Belügyminisztérium

7. napirendi pont:

Előadás címe: **Beszámoló a Felzárkózó települések program előrehaladásáról**

Az előadás anyaga az emlékeztető 8. sz. mellékletében található meg.

Előadó: Lantos Szilárd Modell-program vezető, a Bizottság társelnöke
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület

Helyettes államtitkár asszony megkérdezi, hogy az elhangzott két előadással kapcsolatban van-e kérdése, észrevétele bárkinek.

Hozzászólások:

Takács Imre elnök: (Magyar Családsegítő és Gyermekejélési Szolgálatok Országos Egyesülete)

Úgy gondolja, hogy a gettókultúra rányomja bélyegét a fejlődésre, igazán csak akkor láthatjuk a fejlődést, amikor valaki kikerül ebből az élethelyzetből. Ezért kérdezi Lantos úrtól, hogy milyen esélyei vannak egy nyomortelepről kikerült személynek, családnak? A gyakori védelembe vétel okán kérdezi, hogy például egy ötgyermekes roma anyukának (aki elhelyezkedne a munkaerő piacon és lakást kellene bérelnie) milyen esélyei vannak, tudna-e pályázni a Magyar Máltai Szeretetszolgálathoz az eszközekezelőtől visszakapott lakások egyikére?

Lantos Szilárd Modell-program vezető: (Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület)

Elmondja, hogy a kérdésben megfogalmazott helyzettel kapcsolatban nincs konkrét adata. Társelnök Úr szerint nem kifejezetten az a cél, hogy az emberek elhagyják lakóhelyüket, hanem, hogy a mobilitást biztosítani tudják számukra. Ezért a Magyar Máltai Szeretetszolgálat helyben próbál meg szociális bérlakásokat kialakítani, és a lakhatásra 20%-os támogatást biztosítani a mobilitási céltartalékból.

Az oktatást tekintve az a legfőbb célkitűzés, hogy a gyerek szakmát tanuljon vagy érettségit adó középiskolába jusson el.

Az eszközekezelőtől visszavett lakások és a Máltai Református Lakáslap összesen 4000 bérlakással rendelkezik. Ezen felül van még 2000 üres lakás, de ezek még felmérésre, újragondolásra, felújításra várnak. Többségükben életveszély elhárításra van szükség.

Husz Ildikó tudományos főmunkatárs: (Gyermekesély- kutató Csoport, Társadalomtudományi Kutatóközpont)

Minden elhangzott előadáshoz szeretne hozzászólni.

1. Az ülés elején hallott statisztikák szerint a szegénységben élő gyermekek száma csökken, de aki viszont benne marad, azt egyre nehezebb kiemelni, ezért az egyik legfontosabb feladat a leszakadás csökkentése lenne. A másik fontos feladat a társadalmi mobilitás támogatása.

A bemutatott programok ezt célozzák meg, és már a Stratégia kialakulásakor megfogalmazódtak, de hatékonyabbá kell ezeket az intézkedéseket tenni, mert szétapróztak, még járási szinten is. Például van Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, de nem egy helyen.

A FETE logikája jó, ezt egy egész életúton keresztül át lehet vinni. Az alapszolgáltatásokat kell fejleszteni.

2. Nem hatékony a feladatellátó szervezetek munkája. 10 éve nincs kitalálva, hogy a FETE településeken jól működő alapszolgáltatásokra ne szerveződhessen rá projekt, párhuzamosan ugyanazzal a szolgáltatási profillal.
3. A Gyerekesély program kiindulópontja rossz volt, a HR terület vonatkozásában, miszerint vannak szakemberek, csak be kell vonni őket. Nincsenek már elegendő létszámban szociális szakemberek! Ezt rendezni kellene a felsőoktatásban, nagyobb létszámú képzések indításával.
4. A fenntarthatóság kérdése alapvető problémája a járási Gyerekesély programnak is. Ha lezárul, a fejlesztések is eltűnnek. A szaktárcától kérdezi, hogy mivel a szegregált élethelyzetekből nehéz kitörni, ezek megszüntethetőek-e?

Sörös Iván főosztályvezető (Gyermekesély Főosztály), a Bizottság titkára

Sörös Iván főosztályvezető úr a kérdésekre és hozzászólásokra reagálva elmondja, hogy van olyan kérdés, amire fog tudni válaszolni, de van olyan, ami túlmutat a hatáskörén, de fontos rögzíteni ezeket a kérdéseket is.

A járási Gyerekesély Program és a FETE kapcsolata vonatkozásában: Maga a járási Gyerekesély Program régóta működő program, több körben folytatódott és most is tervezzük a folytatását EFOP Plusz forrásból. Főosztályvezető úr felvetette, hogy a Bizottság megtárgyalhatná a járási Gyerekesély Program tervezett koncepcióját, mely meghatározza a következő programidőszak alapvető tevékenységeit. A mostani tervezés során van egy nagyon egyszerű területi szintű lehatárolás, amely mellett vagy ellenére is fontos felkészülni arra, hogy hogyan fognak együttműködni. Amikor a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a feladatot megkapta, elkezdődött egy közös gondolkodás, arról, hogy formálisan is rögzíteni szükséges a települési-, illetve járási programok együttműködésének a kérdését. Ezt a kötelezettséget előírjuk, de a napi életben és az elszámolási költségeknél ez rengeteg olyan helyzetet okoz, ami a Husz Ildikó bizottsági tag által elmondottakhoz vezet. Felhívások szintjén erre megoldásokat nem fogunk tudni adni, de maga a gondolat bennünk van, hogy ezt kezeljük.

A fenntarthatósággal kapcsolatban született egy tanulmány, ami a következő ülés egyik témája lehetne. Ezen felül fontos kiemelni, hogy az elmúlt időszakban azon dolgoztunk, hogy hogyan lehet a korábban EFOP 1.4.3. keretében kialakított Gyerekházaknak a hazai rendszerbe átkerülnie. A fenntarthatóság egyik eleme, hogy olyan pályázati felhívás készül, ami lehetővé teszi az uniós finanszírozású programok hazai rendszerbe való bekerülését. Ezt sikerült megtenni a Biztos Kezdet Gyerekházakkal, Tanodákkal, Roma Szakkollégiumokkal, de minden programmal nem biztos, hogy ezt meg lehet, meg kell tenni.

A 2016. évi járási Gyerekesély Program pályázói körének meghatározásánál fontos szempont volt, hogy a család- és gyermekjóléti szolgáltatások struktúrájában változás történt, így a családsegítő- és gyermekjóléti központok fenntartója lett a fő pályázó, fenntarthatósági szempontok miatt.

Radomszki Lászlóné helyettes államtitkár, levezető elnök:

Felhívja a figyelmet arra a pozitív fejlődésre, hogy a gyermekek esélynövelő szolgáltatásainak egy része az EEFOP finanszírozásából átkerült a hazai források közé.

A szociális szakember hiányra utalva emlékeztet arra, hogy partneri együttműködésben dolgozunk együtt, ez megnöveli a bevont szakemberek létszámát. A felsőoktatási szociális szakember képzés problematikájával foglalkozni kell.

Lantos Szilárd modell-program vezető: (Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület)

A Magyar Máltai Szeretetszolgálatnál a térségi szemlélet nagyon fontos, e nélkül nem lehet érdemi átfogó fejlesztést végrehajtani, de ugyanolyan fontos a települési problémák mélyreható vizsgálata is. A programok kapcsán fontos feladatuk az együttműködési pontok megtalálása, hogy a megfelelő helyre juttathassák el a megfelelő programot. Lokális fókusszal, az egyéb szervezetekkel bizalmi alapú szélessávú elérést folytatnak és fejlesztenek a jövőre nézve is. A védőnőkkel sikeresen működnek együtt, a családsegítővel ezt jövőre szeretnék fejleszteni.

Társelnök Úr egyetért ért azzal a gondolattal, hogy két azonos szolgáltatás ne jöjjön létre ugyanazon a településen. Véleménye szerint a FETE településekre viszont indokolt és szükséges az „extra” szolgáltatás.

A szakember utánpótláson is dolgoznak, ezzel kapcsolatban több kezdeményezés volt, ilyenek például a kihelyezett képzések. Továbbá több felsőoktatási intézménnyel működnek együtt, azért, hogy az érettségivel rendelkező hallgatókat diplomához juttassák (főként szociális területen).

8. napirendi pont:

A munkaterv elfogadása

Sörös Iván főosztályvezető (Gyermekecsély Főosztály), a Bizottság titkára

Kiemeli a munkaterv főbb tartalmi elemeit.

Husz Ildikó tudományos főmunkatárs: (Gyermekecsély- kutató Csoport, Társadalomtudományi Kutatóközpont)

A munkatervben azt nem látja, hogy a Bizottság megvitatja és szavaz arról, hogy az elkészült beszámoló benyújtható a kormány részére. Javasolja a munkaterv kiegészítését ezen ponttal.

Radomszki Lászlóné helyettes államtitkár, levezető elnök:

Kiemeli, az ügyrend nem írja elő a beszámoló véleményeztetését, azt tájékoztató jelleggel megkapják a tagok. Majd egyéb hozzászólás híján felkéri a résztvevőket, szavazzanak a Bizottság munkatervéről.

A szavazás eredménye:

Elfogadás: egyhangúlag.

Tartózkodás/Ellenszavazat: nincs.

A Bizottság elfogadott munkaterve az emlékeztető 9. sz. mellékletében található meg.

9. napirendi pont:

Hozzászólások, egyéb

Takács Imre elnök: (Magyar Családsegítő és Gyermekecsély Szolgálatok Országos Egyesülete)

A korai iskolaelhagyás témáját szeretné megemlíteni. Volt szerencséje részt venni Sándor Erzsébet helyettes ombudsmannak a témában megtartott előadásán, a Károly Gáspár Református Egyetemen, amelynek 2 fontos gondolatát szeretné megosztani:

1. A korai iskolaelhagyás, a jelen rendszer szerint, elsődleges felelőse a szülő. A szülőre nézve eltűnt a büntetés, nincs benne fokozatosság. Véleménye szerinte ne rögtön büntessék a szülőt szabálysértési eljárással, családi pótlék elvonással, védelembe vétellel stb. Jó lenne a jogszabály módosítás.

2. Vizsgálják ki a korai iskolaelhagyás okait, és akár már a vizsgálat közben nyújtsanak segítséget a szülőknek.

Radomszki Lászlóné helyettes államtitkár, levezető elnök:

Helyettes államtitkár asszony megköszöni a hozzászólásokat és a részvételt, majd lezárja a Bizottság ülését.

2023. március 21.